

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vanitas vanitatum et omnia vanitas. dicit Ecc[lesiast]es

...

Jacobus <de Gruytrode>

[Speyer], 1490

De gaudijs paradisi: et penis inferni. Ca. vij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30773

potest inuestigari: tempus a deo for-
dinatum non potest im-
mutari. **D** vita secura: vbi cōscientia pura: vbi mors sine for-
midine expectatur: cum dulcedine ad optatur: et cum deuotio-
ne acceptatur. **B**ona siquidem est mors iusti ppter requiē
melior ppter nouitatem: optima ppter securitatem.

De gaudijs paradisi; et penis inferni. **¶** La. vij.

Oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor homi-
nis ascendit: que parauit deus his qui diligunt illū.
scribit in prima epla beati Pauli apli. ad Corinth.
ij. **D** anima peccatrix et misera: vt tibi iam vilescant omnia
que sunt in terris attende diligenter: que et quanta sint que p-
parantur electis in celis: **U**nde sciendum q̄ tot et tanta sunt
in celis gaudia: q̄ omnes arithmetici huius mundi non pos-
sent ea enumerare. omnes geometrici non possent ea mensu-
rare. omnes grāmatici. rhetorici. dyalectici nō possunt ea ser-
monibus explicare: quia oculus non vidit nec auris audiuit
z̄c. **G**auderunt quippe sancti supra se de dei visione: infra se
de celi et aliarum creaturarum corporalium pulchritudine. in-
tra se de corporis et anime glorificatione. iuxta se de angelo-
rum et hominum associatione. **A**nshelmus vero ponit septē
bona anime que habebunt iusti in celestis patrie beatitudine
Et primo ponit bona corporis: que sunt pulchritudo: veloci-
tas: fortitudo: libertas: sanitas: voluptas: eternitas iustorum
dicens. **I**n illa ergo vita iustorū pulchritudo solis pulchri-
tudini que septēmpliciter q̄ modo sit: speciosior erit: ad equa-
bitur. quemadmodū diuina scriptura testatur. **F**ulgebūt iu-
sti inquam sicut sol: in regno patris eorum. **V**elocitas nos
tanta comitatur: vt ipis angelis dei eque similes simus. qui
a celis ad terras: et a terris in celum dicto citius dilabuntur.
Huius quoq; velocitatis exemplum in radio solis licet intu-
eri: qui statim orto sole in plaga orientali pertingit in vltimo
plage occidentalis: vt in eo perpendamus non esse impossi-
bile: quod de nostra dicimus velocitate futura: cum in rebus
animatis soleat esse maior velocitas q̄ in inanimatis. **P**re-
ualebunt viribus quicunq; meruerint supernis ciuibus soci-
ari intantum vt nullatenus illis obistere quicq; valeat. vel si

Lij

mouendo vel euertendo voluerint: quid a suo statu quocumque
que diuertere eis illico cedat nec in eo quod dicimus maiori con-
nati laborabunt quam nos modo: in motu oculorum nostrorum.
Ne queso excidat animo quam adipiscemur angelorum si-
militudo: quatenus si hic. aut his que dicturi sumus: aliud
exemplum non occurrit: ipsa occurrat: atque in quibus ange-
lis valere constiterit: etiam eque nos valere probet et asserat.
Quicumque ergo fuerint angelorum similitudinem assecuti: cor-
porumque securitatem necessario assequentur. **I**taque sicut ange-
lis nihil obsistit: nec aliquid eos impedire vel constringere po-
test: quin pro velle suo cuncta liberrime penetrent: ita non erit
obstaculum vllum quod nos detineat: nec elementum quod
nos ad velle parum obsistat. **D**e sanitate quid melius dici po-
terit: quam quod **P**salmista canit. **S**alus inquitur iustorum a
domino. **Q**uibus autem fuerit vera salus que subire poterit
infirmas. **C**redere et incunctanter astruere licet sanitatem vi-
te future ita ingem et incommutabilem: ac immobilem fore: ut
ineffabili quadam atque sensibili suauitatis dulcedine totum
hominem repleat. et omne quod alicuius in se vicissitudinis
mutabilitatis aut lesionis suspicionem pretendere queat pro-
cul arceat atque repellat. **I**n illa futura vita inestimabilis que-
dam delectatio bonos inebriat: et dulcedine sui totos eos in-
estimabili exundantia faciabit. **Q**uid dixi totos? **O**culos aus-
res os manus pedes guttur cor iecur pulmo ossa medullae ex-
ta etiam ipsa et cuncta singillatim singula queque membra co-
rum in communi tam mirabili delectationis et dulcedinis sen-
su complebuntur ut vere totus homo torrente voluptatis dei
potetur: et ab ubertate domus eius inebrietur. **Q**ui ergo hec
bona fuerit adeptus: non intelligo ad quid corporis sui pro-
comodo ulterius porrigatur affectus. **S**olummodo assit ei
quam cunctos appetere diximus diuturnitas vite. **S**ed ista
illi minime deerit: quia in sti in perpetuum uiuent. **S**unt etiam
alia que quidem his que digessimus non minus amantur:
sed ad animam sicut illa ad corpus referuntur. **Q**ue nisi
bilominus in septenario numero constituta: non modicum
placent menti: que ipsorum fuerit sapore imbuta. **S**unt autem

hec: sapientia: amicitia: concordia: potestas: honor: securitas:
gaudium. **S**apientia ergo tanta in futura vita bonis erit: ut
eorum que scire voluerint: nihil sit quod ignorent. **S**cient
enim cuncta que scienda sunt. **F**ecit deus tam ea que preteri-
ta sunt: quae que huius seculi sunt: futura. **I**bi a singulis omnes
ibi ab omnibus singuli cognoscentur: nec quoniam omnino la-
tebit quae patria qua gente quae stirpe quis editus fuerit: vel quid in
vita fecerit. **A**micicia instanti singularis intima erga singu-
los suo fervore complebit: ut amor cuiusque in quoniam suffici-
at cuique: praesertim cum omnes sint unum corpus **C**hristi. et
christus qui est pax ipsa sit omnium caput nec minori se affe-
ctu complectantur quam membra unius corporis sibi invicem.
copulantur. **A**mabis ergo omnes sicut te ipsum: et amaberis
ab omnibus ut ipsi a se. **P**utas abundans eris in dilectione
quando hoc tibi fuerit in possessione? **A**ttamen ipsa transiet
contemplare eum per quem hec bona tibi pervenire: et percipi-
es quia ille plus quam tu ipsum: et quam omnes alii incomparabi-
liter amabit te. et tu super te ipsum ineffabili quadam suavi-
tate ipsum amabis. **S**ic itaque tanta in cunctis erit concordia
ut in nullo senties aliquem discrepare ab eo quod te constite-
rit velle. **C**orpus unum erimus: sponsa christi erimus: qui-
cumque ibi erimus. **N**on ergo maior inter nos discordia erit quam
nunc est inter unius corporis membra. **V**erum sicut vides in
motu oculorum: quod illuc quo unus vertitur: mox alius sequi-
tur. ita quocumque velle tuum converteris: velle omnium sine
discrepatione illico tibi praesto habebis. **Q**uid dixi omnium?
Ipsa dei voluntas non erit a tua diversa: sed sicut tu quod il-
le: ita et ille in cunctis quod tu. **C**aput namque a suo corpore
quomodo discreparet? **C**um itaque deum et omnes tue volun-
tati concordare habueris: profecto nihil voles quod non possi-
sis. **O**mnipotens ergo eris voluntatis tue: quam ipsum omni-
potentem habebis in omnibus concordantem voluntati tue. **I**taque
cum hec tibi tanta gratia affuerit: honor praecedens gratiae mini-
me deerit. **I**gitur dum possessione horum bonorum que digessimus
felix fueris: nonne tibi sufficiens videberis? **M**axime inquis.
Itaque cum ipsa vita perpetuo duret in illa vita: et hec omnia tibi beati

securitas quoque ea amplius non perdendi certa arriserit: obsecro quid existimas tibi erit. **S**ecurus ergo tantorum bonorum perpetuo eris: nec alicuius tibi aduersari volentis incursum timebis. **P**otest ne ergo illius gaudij modus a quoquam homine penetrari: cum ultra mille milia et decies milia centena milia innumerabiles ibi sunt et omnes eadem beatitudine fruantur: nec ullus eorum sit qui non tamen de bonis alterius gaudet quantum de suo. **P**reterea videntes deum ipsum quem ipsi supra se amabunt ipsos amantem: et intelligentes inenarrabiliter plusquam semetipos illos amantem in gloria eius mira et ineffabili exultatione exultabunt. **C**um ergo iusti fuerint tanta felicitate beati: restat ut iniusti per contrarium sint ineffabili quadam infelicitate miseri. **S**icut enim iustos mira pulchritudo velocitas fortitudo libertas sanitas voluntas alacritas faciet inbilantes: ita iniustos immanis et inestimabilis feditas tarditas imbecillitas seruitus languor atque dolor merces reddet et ciulantes. **S**ane diuturnitate vite quam iusti pro fruendis bonis summo amore complectentur: iniusti autem pro interminabili pena qua torquebuntur: quam inerit illis summo odio execrabunt. **D**e sapientia vero quod dicam non inuenio: nisi quia sicut iustis erit in gaudium et honorem: ita iniustis quicquid scient erit in merorem et confusionem. **A**micitia autem qua iniucem pijs summa iocunditate copulabuntur: si qua impijs erit: in tormentum illis erit. **Q**uo enim magis quousque amabunt: eo magis in eorum pena dolebunt. **D**iscordiam habebunt cum omni creatura, et omnis creatura discordabit cum illis. **H**inc ergo pro potestate bonorum tanta impotentia eos sequetur: ut omnino nihil eorum que voluerint possint: et quicquid habuerint nolint. **I**gitur pro honore sanctorum obtinebunt perhenne obprobrium. **E**t hec quo sine claudentur. **V**ere sicut amici dei securi erunt se nunquam amissuros bona sua: ita isti inimici dei omnino desperabunt se amplius iam perdituros hec mala. **P**ro eterno ergo et ineffabili gaudio bonorum: hereditabunt incogitabilem tristitiam omnes qui per impenitentiam reatus sui transitori sunt in societate demoniorum. hec **A**nshelmus? **I**n illa ergo futura

beatitudine vt ait beatus Aug^o. Deus omnes sensus beatorum spirituali et ineffabili delectatione reficiet: cum ipse obiectum oim sensuum sit futurus. Erit namq; deus speculū visus: citara auditui: mel gustui: balsamū olfactui: flos tactui: quia ppter ea deus homo factus est: vt totū hominē in se beatificaret. Unde sensus interior reficietur in contemplatione humanitatis. Et breuiter scdm Aug^o. et Gregorium. tanta est ibi pulchritudo iusticie: tanta iocunditas lucis eterne: vt etiam si nō liceret in ea amplius viuere seu manere nisi quantum est vnius diei mora ppter hoc innumerabiles huius vite dies pleni delitijs et circumfluentia tpalium bonorum recte meritoq; contemnerentur. Non enim falso aut paruo affectu dictum est. quia melior est dies vna in atrijs tuis sup milia.

Berū. Quis in hac vita pensare potest: quanta sit illa felicitas beatorū: videre deum: viuere cum deo: viuere de deo: esse cum deo: qui erit omnia in omnib; habere deum qui est summum bonum: et vbi est summum bonum. ibi est summa felicitas: summa iocunditas: vera libertas: pfecta charitas: eterna securitas: et secunda eternitas. Aug^o. **O** gaudium sup gaudium: videre deum qui fecit eum: qui saluauit eum: qui glorificauit eum: videre faciem dei sui: quod est summum bonum. gaudium angelorum atq; omnium sanctorum. Qui quidem deus scdm Gregoriū. tam inestimabilis est: vt angeli qui solem septemplexiter sua vincunt pulchritudine iugiter in eum insatiabiliter desiderant pspicere. Item Aug^o. Nulla ibi cōsurget malicia: nulla carnis miseria: nulla iam peccandi voluntas: nulla delinquēdi potestas: sed totum exultatio. totum leticia possidebit homines angelis sociatos. **O** anima mea iam audiisti quāta sint iustorum gaudia q̄ grandis leticia: quanta serenitas. quanta iocunditas illius superne ciuitatis. **O** felix iocunditas: o iocunda felicitas sanctos videre et cū sanctis esse: et esse sanctum. deum videre: deum habere in eternum et vltra. **S**i quotidie oporteret nos tormenta perferre. si ipsam gehennā longo tempore tolerare: vt christum in sua gloria videre possemus: et sanctis eius sociari: nonne dignū erat pati omne qd triste est: vt tante glorie: tantiq; boni picipes

haberemur. **Q**ua propter anima a turba terrenorum desideriorum secessum mentis petamus: et inde a secreto cordis illicitarum cogitationum tumultus expellentes et intentiones superne patrie in amore intime quietis anhelantes reuertamur ad ciuitatem celestem: in qua scripti sumus et ciues decreti. **S**icut ergo ciues sanctorum et domestici dei: et sicut heredes dei: coheredes autem christi: vt ad deum cito peruenire valeamus. **S**i queras quomodo hoc fieri potest: vel quibus meritis vel auxilijs. **A**udi. **R**es ista posita est in voluntate facientis: quoniam regnum celorum vim patitur. **R**egnum celorum o homo aliud non querit precium nisi teipm. **T**antum valet quantum es. **T**e da: et habebis illud. **Q**uid turbaris de precio? **C**hristus semetipsum tradidit vt acquireret te regnum deo patri. **I**ta et tu temetipsum da vt sis regnum eius. ac non regnet peccatum in tuo mortali corpore: sed spiritus in acquisitione vite. **O** anima peccatrix et misera: si hec tibi que iam dixi de gaudijs et excellentijs quibus sancti et electi dei in eternum gaudebunt in regno celorum non te moueant ad promerendum per penitentiam et per opera virtutum seu virtuosam cum dei gratia regnum celeste: timeas et paucas: atque timendo considera miserabiles conditiones et penalitates inferni: ciuitatis diaboli: vt timore et pauore resurgas et conuertaris ad dominum deum tuum toto corde. **D**e quibus penis sciendum quod cum in damnatis sit diuersitas peccatorum: erit etiam diuersitas penarum. **U**nde **G**regorius. **U**nus quidem gehenne ignis credendus est: sed non vno modo cruciat omnes peccatores. **U**nusquisque enim quantum exigit culpa: tantum sentiet de pena. sicut ab eodem igne aliter vritur palea: aliter lignum: aliter ferrum. **I**ste ignis taliter inflammatus est: et ab ira iudicis succensus: quod nouo incendio non indigebit vsque in sempiternum. **J**ob. vicesimo primo. **D**euorabit eos ignis qui non succendetur. **D**e acerbitate huius ignis dixit beatus **S**ebastianus cui angelus ad aurem stabat: quod ignis iste sensibilis sic se habet ad ignem gehennalem sicut ignis in pariete depictus ad istum sensibilem. **D**e isto igne secundum **I**udeum. **I**dem. erit in inferno aliquid obscuri luminis quo damnati

videre possint vnde doleant non vnde letentur. **E**os quippe quos reprobī nunc inordinate diligunt: secum tunc in tormenta videbunt vt penam pprie cognitionis exaggeret carnalis cognatio auctori preposita: pari vitio ante oculos damnata. **H**ic solet queri an damnati videant gloriam sanctorum. **A**d hoc respondet **G**regorius. in **D**melia de diuine epulone sic dicens. **C**redendum est: q̄ ante retributionez extremi iudicij iniusti in requie quosdam iustos conspiciunt: vt eos videntes in gaudio: non solum de suo supplicio: sed etiam de illorum bono crucientur. **I**usti vero in tormentis semper intuentur iniustos vt hinc eorum gaudium crescat: quia malum conspiciunt quod misericorditer euaserunt: tantoq; maiores ereptori suo gratias referant: quanto vident in alijs quod ipsi perpeti si essent relictī potuissent. **E**t vt idem alibi ait. **N**ō fuscabit beatitudinem beatorū: pena aspecta reprobū. quoniam vbi iam compassio miserie non erit: beatorum leticiam minuere non valebit. **E**t si enim in natura sue bonitatis misericordiam habent: iam tunc auctoris sui iusticie coniuncti tanta rectitudine coniungentur: vt nulla ad reprobos compassione moueantur. **U**nde dicit **P**rosper. **Q**uando tunc filiorum parentum et coniugum miseria beatos contristare non poterit. **V**idebunt autem damnati beatos ante diem iudicij non hoc modo q̄ gloriā eorū qualis sit cognoscant sed solūmodo cognoscent eos esse in gloria quadā inestimabili: et ex hoc cruciabuntur: tum ppter inuidiā dolentes de felicitate bonorū: tum ppter hoc q̄ ipsi talem gloriā amiserūt. **S**ed post diē iudicij oīno beatorū visione priuabunt nec tñ ex hoc pena minuetur: sed augetur: qz memoriā habebūt glorie beatorum: quā in iudicio vel ante iudiciū viderunt et hoc erit eis in tormentum. **S**ed vltius affligentur in hoc: qz videbūt se indignos reputari etiā gloriā videre: quā sancti merentur habere. **I**tem p̄t queri an damnati videant ea q̄ in hoc mundo aguntur. **A**d hoc respondet b̄tus **G**regorius. in. xij. moralium. ptractans illud **J**ob. ix. siue nobiles fuerint filij eius siue ignobiles non intelligit: ita dicens. **S**i hi qui adhuc viuentes sunt: mortuorū anime quo loco babeantur ignorant:

ita mortui: vita in carne uiuentium post eos qualiter dispo-
natur nesciunt: qz vita spiritus longe est a vita carnis. **Q**uod
tamen de animabus sanctis sentiendum non est: quia que in-
tus omnipotentis claritatem vident: nullo modo credendus
est quia sit foris aliquid qd ignorant. **B**oni ergo vident que
fiunt circa suos: mali autem non. **E**t si dicas: magis distat
a damnatis gloria beatorum qm ea que in mundo aguntur.
sed ipsi non vident ea que circa nos aguntur: ergo multo mi-
nus possunt videre gloriam beatorum. **D**ico. **E**a que hic agun-
tur non ita affligerent damnatos in inferno si viderentur: si-
cut gloria sanctorum inspecta. **U**nde non ita ostenduntur da-
mnatis ea que hic aguntur sicut gloria sanctorum. qmuis etiam
aliqua eorum que hic aguntur ostendantur eis: ea scilicet que
in eis tristitiam augere possunt: licet per se no videant. **I**tem
queritur vtrum damnati in inferno: velint omnino alios esse
damnatos. **A**d hoc dico: qz sicut in beatis in patria erit perfe-
ctissima charitas: ita in damnatis erit perfectissimum odium.
Unde sicut sancti gaudebunt de omnibus: ita mali de omni-
bus bonis dolebunt. **U**nde felicitas sanctorum considerata
eos maxime affligit: vnde vellent omnes bonos esse damna-
tos. **T**anta enim erit inuidia in damnatis: qz etiam ppinquo-
rum glorie inuidebunt: cum ipsi sint in summa miseria: cum
etiam in hac vita hoc accidat crescente inuidia. **S**ed tamen
minus inuidet ppinquis qm alijs quia maior esset eorum pe-
na si omnes ppinqui eorum damnarentur: et alij saluarentur
qm si alqs de suis ppinquis saluaret. **E**xinde fuit: qz diues pe-
tuit fratres suos a damnatione eripi. **S**ciebat eni qz aliqui eri-
perentur: maluisset tm fratres suos non cum omnibus alijs da-
mnari. **E**t scias qz qmuis ex damnatorum multitudine pena sin-
gulorum augeat: tm tantu superescit odiu et inuidia: qz ma-
gis eligant torqueri cum multis: qm minus soli. **Q**ueri etiam
pt: an mortui: maxime damnati sciut vel recordentur ea q hic
sciuerunt. **A**d hoc dico: qz in damnatis erit psideratio eoz q
prius sciuerunt: vt materia tristicie non aut vt delectationis
causa. **C**onsiderabunt ena et mala que gesserunt: ex quibus da-
manati sunt: et bona q amiserunt: et ex vtroqz torquebuntur:

Preterea scias q̄ duplex pena in genere erit in inferno: scilicet pena damni: et pena sensus: quas tangit christus. **M**atth. vij. vbi dicit. **O**mnis arbor qui non facit fructū bonum: excidetur et in ignem mittetur. De pena sensus que multo ^{peius} est. sic dicit b̄tus **G**regorius. sup̄ illud **M**atth. viij. eijcietur in tenebras exteriores. In inferno erit frigus insuperabilis: ignis inextinguibilis: vermis immortalis: fetor intolerabilis: tenebre palpabiles: flagella cedentū: horrida visio demonum: cōfusio peccatorū: et desperatio oīm bonorū. Itaq̄ damnati erunt pleni omni miseria et dolore. Habebunt enī fletum in oculis: stridorē in dentibus: fetorem in naribus: gemitum in vocibus: terrore in auribus: vincula in manibus et pedibus: ignisq̄ ardorem in membris suis omnibus. Unde quidā ait. Infernus est fouca mortifera: penis omnibus et miseris referta. Ibi vt scribitur **E**saie. xij. Unusquisq̄ ad primū suum stupebit faciesq̄ combuste vultus eorum. **B**aruch. vi. Fligresunt facies eorū a fumo. Nam omnes vultus peccatorū redigentur in ollam. vt habetur **J**obelis. ij. **I**tem acerbitas penarum infernalium p̄t considerari ex fletu et stridore dentium: ex desiderio mortis: ex manducatione linguarū: et blasphemia creatoris: et ex multis alijs his similibus. que oīa ibidē sunt ventura. vt patet ex locis varijs scripturarū. **U**n̄ **A**pocalip̄. xvi. **C**ōmederunt linguas suas pre dolore: et blasphemauerunt deum celi pre doloribus et vulneribus suis. Tanta erit acerbitas penarū q̄ peccatores vita quam omnes appetunt sp̄reta et cōtempta: mortē quam omnes fugiunt ardenti desiderio affectabunt. **A**pocalip̄. ix. In diebus illis querent hoīes mortem et nō inuenient eam: et desiderabūt mori et fugiet mors ab eis. **C**risostomus. Ibi quid agemus? Quid respondebimus? Nihil erit ibi nisi stridor dentium: nisi ululatus et fletus: et sera penitentia cessantibus vndiq̄ auxilijs: et vndiq̄ inualescentibus penis. sed nec solacium vsquam vllum. Nulli enī occurrent oculis n̄ris nisi solum penarū ministri: et facies vndiq̄ duratorum: et quod est oīm deterius: nec aeris ipsius vllum erit solaciū aut lucis. In his aut̄ positis: quis tremor immo que resolutio viscerū est diuulsioq̄ membrorum. que aut quante

omnibus sensibus crucis: nullus poterit nunc sermo explicare.
De pena damni sic dicit Crisost. Nonnulli imperitorum pu-
tabunt sibi esse satis et optabile videri si gehenna careat. Ego
autem multo quam gehennam dico esse cruciatus: remoueri et
ab illa gloria: excludi ab illis bonis que preparata sunt
sanctis. Intolerabilis quidem res est gehenna: et supplicium
illud horribile: tamen si mille aliquis ponat gehennas: nihil
tale diciturus est: quale est a beato illius glorie honore pro-
pellit: odio christi haberi: et ab illo audire: non noui vos. Etenim de
cem milia melius est sustinere fulmina quam vultum illum man-
suetudinis pietatisque plenum: nos aduersantes videre: et illos
ocius tranquillitatis oculos nequaquam nos aspicere sustinen-
tes. Sed nequaquam illud patimur o virginite fili dei: neque ex-
periamur intolerabile illud horrendumque supplicium. hec Crisost.
De nobis quia de his malis non cogitamus: sed quasi securi
torpentes: et anime curam negligentes: ad hec sine cessatio-
ne speramus. Sed diceret forte aliquis. Videt quod iniustus
est deus. quia homo pro vno peccato mortali: vna hora per-
petrato eternaliter punitur. Hanc questionem mouet Grego-
rius. et soluit sic. Scire inquit Petrus velim: quomodo ius-
tum sit: ut culpa que cum fine perpetrata est: sine fine puniatur
Et respondet Gregorius. Hoc recte diceretur: si districtus ius-
dex non corda hominum sed facta pensaret: quia cum fine vixerunt.
Nam voluissent utique si potuissent sine fine viuere: ut potuis-
sent sine fine peccare. Ostendunt enim quia in peccato semper
uiuere cupiunt qui nunquam peccare cessant dum viuunt. Ad ma-
gnam ergo iusticiam iudicantis pertinet ut nunquam careant sup-
plicio: qui in hac vita nunquam voluerunt carere peccato: et nul-
lus detur iniquo terminus ultionis: qui quam diu vixit noluit ha-
bere terminum criminis. **A**lia ratio quare peccatum mor-
tale obligat ad eternam penam potest sumi ex parte eius in
quem peccatur: qui est infinite bonitatis et potentie scilicet de-
us. Unde et offensa ipsius infinita pena digna est. quia quan-
to est maior in quem peccatur: tanto magis peccatum punis-
tur. secundum philosophum. vi. Ethicorum. Et Crisost. dicit. Omnis inius-
tia talis est: qualis fuit persona patientis iniuriam. In magna

enim psona: et si modica fuerit iniuria facta: magna est. in m
dica autem persona: et si magna fuerit iniuria facta: medie
esse videtur. **D**ec omnia dilectissime mihi cognosce
corde iugiter recolens esto sollicitus de salute tua: et
num et crudele infernale supplicium respice. **I**
ipso que sunt utilia et salubria anime tue. **Q**ui
presenti seculo p peccatis plangere: et penite
secrare: aut ibi in eternum ignem sine ali
In hoc enim breui tempore per penite
dulgentiam consolationemq; mer
dicum: vt ne plangas ibi in secul
ne ibi humiliaris in exterioribus t
inextinguibilem. **B**eatus ille qui h
die iudicij dignus inueniri. **M**iserab
se indignum a gloria domini cōstitu
rapiant omnes sanctos sursum in cel
aboli rapiant mittere in caminum
bit capiti meo aquam in mensam:
chrymarum iugiter emanante
et nocte: obsecras **D**omi
ra aduentus eius: et
dam. **D**iscede a me o
Quod a nobis auer
uit et regnat eternalit

Speculum ho
scdm septem fer
litem anime leg

om

C
tab

Quintus. In
illud horribile: et
tale dicitur est: quia
odio christi haberi: et ad
cem milia melius est sustinere
suetudinis pietatisque plenum
otius tranquillitatis oculo
tes. **Sed** nequaquam illud pati
periamur intolerabile illud
De nobis quia de his ma
ri torpentes: et anime curam
ne speramus. **Sed** diceret
est deus. quia homo pro vno
peccato eternaliter punitur.
rius. et soluit sic. **Scire** inquit **Petrus**
stum sit: ut culpa que cum fine perpetrata est: si
Et respondet **Gregorius**. **Hoc** recte diceretur
der non corda hominum sed facta pensaret: quia et
Na voluissent utique si potuissent sine fine
sent sine fine peccare. **O**stendunt enim qui
vivere cupiunt qui nunquam peccare cessant
gnam ergo iusticiam iudicantis patinet ut in
plicio: qui in hac vita nunquam voluerunt car
lus detur iniquo terminus ultionis: qui quod
bere terminum criminis. **A**lia ratio quod
tale obligat ad eternam penam potest sur
quem peccatur: qui est infinite bonitatis et
us. **U**nde et offensa ipsius infinita pena do
to est maior in quem peccatur: tanto magis
tur. secundum philosophum. vi. **E**thicoz. **Et** **Crisostomus**.
ria talis est: qualis fuit persona patientis iniuri